

ministerium ezen költségvetésben a folyó évre megállapított előirányzattól oly sok és sok czimról kisebb jelentőségű eltéréseket engedett és az által mindenesetre nehezítette azon általános óhajnak teljesülését, mely ezen költségvetésnek mielőbb tárgyalása iránt általánosan nyilatkozott.

Tekintve azon rövid időt, amely az 1873-ik évi költségvetési előirányzatának tárgyalása óta lefolyt, természetesen találja a bizottság, hogy a ministerium a folyó évi költségvetési tárgyalások alkalmával hozott nagy horderejű határozatoknak fogantatását még nem eszközölhette, azért is mind ezen határozatoknak fentartását ajánlja a bizottság azzal, hogy utasítsák a miniszterium, azoknak mielőbbi végrehajtására. Az egyes tárczák előirányzatának tárgyalásánál hozott határozatok iránt a bizottság a részletes jelentésekben nyilatkozik, itt azon határozatokat tartja szükségesnek kiemelni, amelyek a 1873-dik évi költségvetés általános tárgyalása alkalmával hozottak. E határozatok következők:

A nyugdíjak czimén előirányzott összegekre a ház kijelentette, hogy azokat az 1870. évi márczius hó 22-én hozott határozat értelmében fölveszi ugyan a költségvetésbe, de csak azon főtartással ajánlja meg azokat, hogy az állami számszék által a törvény és a képviselőház 1870. évi márczius hó 22-én hozott határozataival összeegyeztessenek; mindaddig pedig, míg az állami számszék ezen vizsgálatot nem teljesítette, a nyugdíjakra fölvetett összegeket végleg megállapítottak nem tekintik.

A számszék ezen határozatban érintett vizsgálatot teljesítette, és a miniszteriumnak jelentést is tett. A fentebbi határozat tehát a bizottság véleménye szerint oda módosítandó, hogy a nyugdíjakat csak azon főtartással szavazza meg a ház, hogy az állami számszék által a törvény és az 1870. évi márczius 22-én hozott képviselőházi határozat értelmében teljesített vizsgálat felett hozandó határozat után tekintetnek végleg megállapítottak. A nyugdíjakra nézve ezen kívül a bizottság a miniszteriumot és a számszékot tudósítandónak véli, hogy a számszék tegyen évenként a költségvetés előterjesztése alkalmával jelentést. Az új nyugdíjknál terjessze elő a nyugdíjasok jegyzékét, derítse ki a nyugdíjasokra vonatkozó tényállást és tegyen jelentést arról, miként teljesítette azokra nézve az 1870. XVIII. cikkben feladatává tett ellenőrzést és nyilvántartást, hogy a bizottság és a képviselőház ezen számszéki jelentés alapján bírálhassa és állapíthassa meg évenként a nyugdíjak új tételeit.

Az állami számszékot továbbá egyuttal utasította a ház, hogy adjon mielőbb jelentést az 1871. decz. 7-iki határozat értelmében teljesített vizsgálatról, vagy adja elő azon okokat, melyek eddig gátolták abban, hogy a ház határozatának eleget tegyen.

Ezen határozatnak a fentebb előadottak értelmében a számszék megfelelt a mennyiben a nyugdíjakra vonatkozólag teljesített vizsgálatról jelentését a miniszternek utján előterjesztette. És így ezen határozat fentartásának szüksége esleett.

A ház utasította az állami számvérvőszéket, hogy a ministeri számvérvőszékek számviteli és kezelési rendszerének javításáról, valamint saját ügykezelésének az állam összes számviteli rendszerének és az államadósságok ellenőrzésének szabályozásáról szóló törvényjavaslatokat még a költségvetés tárgyalásának befejezése előtt a ház elé terjessze.

A számszék ezen törvényjavaslatot a ministeriumnak még a tél folytán bemutatta; a ministerium lenne tehát utasítandó, hogy az állami számszék által készített törvényjavaslatot mielőbb terjessze elő.

A ház tudomásul véve a miniszterium azon nyilatkozatát, hogy a tanintézetekre és könyvtárakra nézve hozott képviselőházi határozatok fogantatására iránt folytatja a tárgyalásokat: utasítja a ministeriumot, hogy azon tárgyalások befejezése után adjon azok eredményéről kimerítő tüzetes jelentést.

A ház utasította a ministeriumot, hogy terjeszsen elő javaslatot a törvényeknek az ország minden részében gyors, hiteles és teljesen hibátlan szövegben közzétételére iránt.

E határozatok fentartandók változatlanul: „A ház utasította a miniszteriumot, tegye beható tanulmány tárgyává a közigazgatásnak jelenleg fennálló egész rendszerét, vegye azt szakferfiaknak és a modern adminisztráció eljárásában is tapasztalatokkal bíró egyéneknek meghallgatásával tüzetes vizsgálat alá; és tekintettel a képviselői incompatibilitás kérdésére is, terjesszen annak idején javaslatot az egész közigazgatási rendszer gyökeres szabályozása, a kormányzati teendőknél az egyes tárczák között a jelenlegi felosztásnál netalán jobbnak, célszerűbbnek mutakozó felosztása iránt: a hivatalok számának és egymás közötti fokozatának meghatározása és általában az egész, főleg a központi igazgatás rendszerének újjászervezése, és az ügyrend egyszerűsítése iránt, hogy a közigazgatási organismus a felolosság elvének megfelelőbb berendezést nyerjen, hogy egyszerűbben, de gyorsabban és olcsóbban működjék.

A bizottság az összes közigazgatási szervezet ezen reformjától, mely a folyó évben a pénzügyi bizottság javaslata alapján keletkezett fentebbi határozat által kezdeményeztetett, várja a központi igazgatási személyzetének leszállítását, az egész közigazgatási szervezet egyszerűsítését és gyökeres átalakítását. Ez képezi okát annak, hogy a bizottság az

administratio kiadásaiból nagyobb törléseket, azok egyes ágazatánál jelentékenyebb költség lerovásokat és személyzet-leszállítást nem hozott javaslatba, mert a kérdést általában nem egyes részben, hanem egészben és gyökeres rendszeres átalakítás útján véli megoldandónak, a bizottság ezen határozatnak mielőbbi teljesítésére véli a ministeriumot felhívandónak.

(Vége következik.)

Emlékirata

az erdélyi ev. luth. ágost. hitfelekezet középiskolai tanárainak az országos kir. oktatásügyi tanácsnak a középiskolákat illető törvényjavaslata tárgyában.

(Folytatás.)

Ezen kívül még más, a nevelésügy és a tudomány álláspontjából származottakat is fel kell említenünk, melyek az összes magyar gymnasiumok magyarizálásának útjában állanak.

Itt mindenképp előtérbe kell utalnunk, hogy a magyar tannyelv erőszakos behozatala, az ezt nem bíró tanárok nagy számát arra kényszerítette, hogy azon szolgálatot, melyet ékesen át hűségesen betöltöttek, oda hagyják, mivel később fölül oly feltételek kívántak, melyekre hivataluk elfoglalása alkalmával magukat nem kötelezték. A tanárok nagy és érezhető hiányához, mely ezuttal minden nem magyarajku intézetet érte, több évre még azok vagyona is megterhelhetetlenné, mivel a végleges minőségben kinevezett tanárokkal, kik az új körülmények között szolgálni vonakodának, anyagi követelésekre nézve, jog és igazság szerint valamely egyezkedésnek kellene létrejönni. Minden ily pénzösszeg azonban, mely ilyes követelések kielégítésére fordítatnék, szükségképpen csak az oktatási eszközökből szakíthatnák ki.

De még azon tanároknak is, kiknek kötelességi érzésük új viszonyok között is megmaradna, egy nyelv oly nehéz elsajátítására, melyet nem csak írás és olvasás, hanem előadásra is kellene használni, tehát annyira érteni mint az anyanyelvet, bizonyára oly sok időt venne igénybe, hogy ez általa nyilvános oktatás csak is kárt szenvedne.

Sőt legjobban esetben sem lehetne az idegen nyelvet oly tökéletesen elsajátítani, hogy a tanár az oktatást csak megközelítőleg is oly eredménnyel folytathassa mint ezt anyanyelvén teheti. És így a tanulókból egy oly nemzedék fejlődne, mely művelődésében visszatartva, saját életműködésében szintén kevesebbet mutatna fel, és így mindinkább gyarapítván, a készségtelenség szennyfoltját a többi nem magyar nemzetiségek közt, melyeknek összes műveltségi állása ezáltal néhány százalékkal jóval lejjebb szoríthatnák.

Ha e módon egyrészt az érettebb tanárnak a tanítás szerfelett megnehezítenék, ugy másrészt e nehézség még károsabban hatna a tanulóra nézve.

Míg az algymnasium többé, kevésbé gépies módon oda törekszik, hogy a tudomány legnépszerűbb elemeit közvetítse, addig a felgymnasiumnak azon öröm jut osztályrészül, hogy növendékeiben ezen elemek önálló átgondolására szükséges szellemi szárnyait feloldhassa. Jól tudja minden tanár, hogy mennyire törekszik a fiatal ész ezen stadiumában feltalálni gondolat és kifejezés között azon összhangot, mely már magában teljes következménye, a gondolkodásnak, és mintegy azonnal a logika tanítójává lesz. A fejlődés ép ezen állásban követnének el a legnagyobb bűn a lelken, ha fejlődése elé egy idegen nyelv által akadály gördítenék, melyen vagy éppen nem, vagy csak issaját öseredetileg vele született kifejezésétől megfosztva, tudna áthatolni.

Ez a nevelés minden művelt álamban keresztül vitt eszményének értelme az anyanyelv terén. Az ó klasszikai nyelvek, melyek kiapadhatlan kincseit a Gibráltártól az északi főkig minden nemzet, valamint középiskolánk t. javaslata is minden humanistikus oktatás alapjául tekint, legelső sorba volnának alkalmasok arra, hogy a középiskolákban tannyelvül szolgáljanak, annyival inkább, hogy így aztán mint tulajdonképeni műveltségi nyelvek a minden nemzetet egyformán csatolónak össze; és még is felhagyott a nevelés ezek általános használatával, mint tannyelvnek és mindenütt az anyanyelv ápolásául építette fel a modern nevelés büszke épületét.

Miként lenne tehát bátorságunk ily tapasztalatokkal szemben, intézeteinkbe egy oly nyelvet, mint milyen a magyar is, tannyelvünké behozni, mely Magyarország legtöbb nyelveivel még csak nem is rokon, sőt inkább kifejezéseiben és szerkezetében egészen eltér? Hogy hozhatnánk be oly intézményt, mely, a nevelésben elveivel tökéletesen ellenkező, nyílt visszaesésnek kellene, hogy neveztesse?

A modern nevelésben, még egy más, a nyelvvel elválaszthatatlan összefüggésben álló alapot állított fel: a nemzetiséget.

(Vége köv.)

Külföldi szemle.

Kolozsvár, jun. 11.

A bonapartisták Franciaországban felütötték a fejüket. Nyíltan tanácskoznak már, hogy a hatalmat mint kerüsközésbe. Múlt pénteken Montmorency

mellett, Saint Gratienben összejövetelt tartottak. A tanácskozásban számosan részt vettek. Köztük volt Napoleon herceg is. Mint az értekezletből kiszivárgott hírek tudatják, párttekinetből azt határozták, hogy a hercegnek Franciaországot azonnal el kell hagyni s csak két hónap múlva térhet vissza. Ez idő után Párisban fog lakhatni s Rouherrel egyetemben fogják a választási küzdelmet vezetni. Az értekezlet többsége a mellett nyilatkozott, megkezdett művét a fusiális combinatióktól függetlenül folytatni. Végül egyhangulag azt is elhatározták, határozottan elutaszogni azon tervnek, miszerint a köz társaság elnöke a hatalommal három vagy öt évre fölrúháztassék. A bonapartisták azon nitben ringatják magukat, hogy az erőlyesen ázott választási propaganda által s a népre való hivatkozásnak két év múlva sikerüljön fog nekik a császárságot visszaállítani.

Vasárnap nyitották meg az új spanyol alkotmányozó kortest. Előkévé egyhangulag Orense választott. A párt, melynek élén az agg republicanus áll, legközelebb kidolgozza programját, melynek főbb mozzanatai következők:

Egyéni jogok és rabszolgaság rögtön teljes eltörlése. A halálbüntetés eltörlése. Fegyver-gyarmatok alkotása a Philipini és Mariána-szigeteken. Az Antillákra száműzötteknek azon jog megadása, hogy ott tartózkodhassanak a hol akarnak. Általános amnestia minden politikai bűnre. A czimek és méltóságok megszüntetése. Jogegyenlőség férfi és nő számára. Az államkincstár köteles a polgárokat kárpótolni, ha a közhatalommal való visszaélés folytán kárt szenvedtek. Vallásszabadság; az állam mindazon épületet és ingó vagyont birtokba veszi, melyek jelenleg a kath. egyházt, vagy velők tetszése szerint rendelkeznek. A templomokat jövőre kizárólag az illető hitfelekezet tartja fenn. A temetők saeculárizációja. Az anyaország összes törvényei és rendeletei az Antillákra alkalmazandók. A lefoglalt javak visszaadása. Egyenlő igazságszolgáltatás mindenekre nézve. Kötelező népoktatás.

A bírói hatalom függetlensége a polgáritól. A képviselőiség összeférhetlensége minden államilag fizetett hivattal. A képviselők a jövő országgyűléstől fogva napi díjat kapnak. Augusztusban községi és tartományi képviselő választások tartandók. A titkos rendőrségnek s a minisztereknek és hivatalnokokat illető ntázásiátlátnyuk eltörlése. Minden tárgy, mely, hogy az adó alól kivonassék, eltitkoltatik, a nemzetre száll. Az államadósság unificatioja. A levél portónak felére való mekőklése. A vaspályautasok adójának, az államtanácsnak számos katonai és felebbbritei törvényszéknek, a portugal határon levő váraknak megszüntetése. Az állam nyugdíjasok jog czimeinek revisioja.

A Khiva ellen indított orosz csapatok egyik osztálya, az ugynevezett Krasnovodszki osztály, mely Markasov ezredes vezetése alatt a káspitengertől egész hatvan versnyire Khivához hatolt előre, visszavonulásra kényszerült. Az elemek ellene voltak, april 17-én rektentő és elviselhetlen volt a hőség, s a víz elfogyott Markasov visszatért kiinduló pontjához s roppantul kimerített csapataival május 16-án ismét Krasnovodszkba érkezett. A többi hadosztályok folytatják előnyomulásukat.

Bécsi lapok azon hírt közlik, hogy Károly román fejedelem, kinek neje a mult héten hazájába utazott, nem sokára követni fogja nejét s nem tér többé vissza az országba, hol ő a néppel, a nép pedig ő vele nem képes megbarátkozni.

XX-dik közlemény*)

a „Székely pályadij” alapról.

(Folyt. és vége)

Székely Keresztúrról: Marosi Gergely gymnasiumi igazgató 20 frt 65 kral küldötte be tölem kapot gyűjtő-ívét, melyen azokon kívül, a kiknek neveit a XII-ik közleményben nyilvánosság-ra hozta, következő adakozók voltak:

Sándor János adott 1 frt, Gombos Sámuel 1 frt, István József 1 frt, Lőrinczi Gergely fiát-falvi pap 1 frt, Kovács Mihály kissolymosi pap 1 frt, Török Sámuel székelyi pap 1 frt, Péterfi Samu székelyi pap 50 kr, Kövendi Károly asztalos 50 kr, Sáfalvi Lajos 50 kr, Varga Zsigmond 2 frt, Péter József 30 krajczár, Tibald József 20 krajczár, Tana Gyula 20 krajczár, Siménfalvi Gyula 20 krajczár, Végh Gyula 20 kr, Székely János 20 kr, Ilkei András 20 kr, Ferenczi Gyula 20 kr, Vaska Béla 30 kr, Gyöngyösi Ferencz 20 kr, Kis György 20 kr, Péterfi Dani 20 kr, Boros Albert 20 kr, Barra Mózes 20 kr, Rofai Zsigmond 30 kr, Sándor Mózes 30 kr, Szentpáli János 20 kr, Nagy Zsigmond 25 kr, Nagy Károly 25 kr, Nagy Sándor 20 kr, Varga Mór 20 kr, Kelemen Lajos 20 kr, Deák Ákos 20 kr, Gáspár János 20 kr, Gyarmati János 20 kr, Nagy Gergely 20 kr, Bedő József 20 kr, Gálfi Gábor 20 kr, Szővérdi Domokos 20 kr, Pálfi Sándor 20 kr, András József 20 kr, Kis András 15 kr, Demeter Lőrincz 10 kr, Máthé György 10 kr, Gábor Albert 10 kr, Tikó György 10 kr, Pap József 10 kr, Hankó Domokos 10 kr, Keekés László 10 kr, Pál Miklós 10 kr, Gyöngyösi

*) A „Székely Hirlap”, „Erdély” és a „Nez” mezei” tisztelet szerkesztői tisztelettel kérem a közlés szives közlését.

Árpád 5 kr, Cseh Gyula 10 kr, Derzsi Gábor 10 kr, Nagy Lajos 20 kr, Csomor Dénes 10 kr, Lőfi Gyula 5 kr, Pál Ferencz 5 kr, Gálfi Lajos 10 kr, Szász József 10 kr, Kovács Mózes 10 kr, Gálfi Dénes 10 kr, Tana Albert 5 kr, Vinczi József 10 kr, Tang Samu 5 kr, Kovács Bálint 10 kr, Vitályos Domokos 5 kr, Nagy Gyula 10 kr, Kovács Lajos 20 kr, Vari András 10 kr, Kozma Imre 10 kr, Darkó Sándor 5 kr, László András 5 kr, Szővérdi József 10 kr, Szővérdi Károly 10 kr, Szabó Mózes 5 kr, Pálfi Zsigmond 10 kr, Vári Dénes 10 kr, Marosi Venczel 10 kr, Marosi Mózes 5 kr, Vajda Dénes 10 kr, Székely Mihály 10 kr, Szentpáli Sándor 5 kr, Kozma Domokos 5 kr, Dénes István 20 kr, Lengyel Árpád 20 kr. E névsorról azt jegyzim meg beküldő barátom, hogy azok jobbadán a székel-kereszturi unitárius középiskola tanárai ugy alsóbb és felsőbb növendékei, kik minden befolyás nélkül önkéntes hazafiú jó érzéstől indítva irtak alá. A gymnasiumban a gyűjtő Péter József nevű kitünő tanuló és jó erkölcsű ifjú volt, kinek példájára tanuló társai versenyeztek az adakozásban. Legyen idézelve a derék tanári kar és tanuló ifjuság, mely élénk tudatával bír annak, hogy a tanodák a székely és jónak templomai, az emberi szellem tudási vágyának kielégítő forrása, azon szent hely, hol hű ápoló kezek alatt az ifjuság erkölcsi kéteinek magvai csíráznak és életre kelnek. Legyen dus és örök az ily intézetek virágozása!

Mint a hadvezérhadcsapatai legjavát leghátulra hagyja; én is utóljára adom Csikszék 218 forint 26 kr, és két császári arany ujjabb adományát, melyet Puskás Ferencz tiszteit alispán ur még május 21-én utnak indított hozzám, de én távol létem miatt csak e hó elején vehettem. — Ez már ötödik küldemény Csikszék lelkes fiaitól és hölgyeitől, mi ötszáz forint bizonyosan feljűl emeli azon összeget, a mi a székely-pályadij-alapra onnan eddig begyűlt. E székelnek nagy része lesz a székely történetben, de nagy összeggel is járult létrehozásához; nemzeti ügy iránti kötelességet egészen teljesítette a mi közeli ismerést érdemel, sőt annak határára tul is áldozott, ezért polgári tisztelet illeti meg. Tiszteesség adassék azért Csikszék összes székelyeinek, becsület buzgó tisztikarának. Az áldozók nevei ime ezek:

Mikó Antal főkirálybíró 10 frt, Lázár Dénes polgármester 10 frt, Puskás Ferencz alispán 5 frt, Madár Imre 2 frt, Jankó Ferencz 1 frt, Gál Károly 1 frt, Cziko Sándor 1 frt, Pál József 1 frt, Baló János 50 kr, Booskor Ferencz 50 kr, Szakács József 50 kr, Molnár József 1 frt, Cziko Ferencz 1 frt, Ráduly Elek 50 kr, Antal Mihály 50 kr, Booskor Mihály 5 frt, Mánya István 1 frt, Vardotfalvi község 1 frt, Fodor Mózes 10 kr, Mánya Dávid 1 frt, Taploca közséje 1 frt, Benedek Ágoston 30 kr, Lucze János 50 kr, Szt.-Király község 1 frt, Székely Elek 10 kr, Balló Imre 15 kr, Endes József 2 frt, Jancsó József 30 kr, Gergely Károly 1 frt, Csatoszeg közséje 1 frt, Csik Szent Imre Közséje 1 frt, Fejér István 1 frt, Fejér János 1 frt, Balányi Miklós 1 frt, Bartha Gergely 40 kr, Petés Mihály 1 frt, Biró Pál 20 kr, Zakariás Antal 1 frt, Puskás Lajos 2 frt, Siklodi Mihály 50 kr, Kein Adolf 50 kr, Uzsikal Demeter 50 kr, Both Ferencz 1 frt, Szarhegy közséje 2 frt, Demeter Imre 50 kr, Kovács Lajos 30 kr, Balázs Elek 20 kr, Ditrő közséje 5 frt, Dobribán Gergely 20 kr, Keresztes István 30 kr, Szatmári János 20 kr, Veres Antal 20 kr, Lukács János 30 kr, Kopacz István 20 kr, Bangi Tódor 10 kr, Lázár János 30 kr, Száva Gergely 20 kr, Csörgő Antal 20 kr, Lukács Simon 10 kr, Mezei István 20 kr, Csibi Lajos 40 kr, Siklodi Peter 30 kr, Siklodi Ferencz 10 kr, Kuló Alajos 20 kr, Vondracsek Ferencz 10 kr, Fülöp István 20 kr, Bajkó Mátyás 20 kr, Tekerőpatak közséje 1 frt, N. N. 20 kr, Balázs Mihály 50 kr, Márton Ferencz 50 kr, Simon Balázs 20 kr, Genesi Alajos 50 kr, Biaga Imre 20 kr, Madaras István 50 kr, Gyergyó Szt.-Miklós közséje 50 frt, János Sándor 1 frt, Ágoston Károly 1 frt, Lukács József 50 kr, Biró Elek 50 kr, Csörgő Venczel 50 kr, Benedek György 50 kr, Benkes István 30 kr, Balás Mihály egy darab császári aranyat (börzei értéke 5 frt. 18 kr.) Merza Antal 50 kr, Merza Kristóf 1 frt Káldébó, Jenő 50 kr, Bucánczi Kristóf 1 frt, Vákás Kristóf 50 kr, Czifra Ferencz 50 kr, Lázár fiúvérek 1 frt. Lázár Mór 1 frt, Kriesa Márton 50 kr. Vákás Gergely 1 frt. Ferenczi György 2 frt, Ferenczi Albert 20 kr, Györfi János 30 kr, Benedek András 20 kr, Deák János 50 kr, Forika Ágoston 20 kr, Simon Mihály 10 kr, Forika László 10 kr, Forika Mihály 10 kr, Kovács Márton 10 kr, Talár Gáspár József 5 kr. N. N. 10 kr, Forika Ágoston 20 kr, Barabás Máté 20 kr, György Alajos 4 kr, Szabó István 20 kr. Pál Rajmond 7 kr, Ferenczi János 10 kr, György Leopold 2 kr, Bálint János 8 kr, Bögzői Lajos 1 frt, Györfi János 20 kr, Marki Lukács 14 kr, Bicsék Ferencz 20 kr, Balás Ferencz 10 kr, György Antal 4 kr, György István 5 kr, Botka György 5 kr. Botka Márton 5 krajczár, György Ágoston 5 krajczár, György Barabás 3 krajczár, Fiser József 10 krajczár, Ambrus János 4 krajczár, Kovács Imre 10 krajczár, Balázs András 20 kr, Buzás András 20 kr, Bálint Károly 2 frt, Bartalis Mihály 20 kr, János János 1 frt, Mihálydék János 20 kr, Simon Gergely 10 krt, Elekes Márton 10 kr, Egyed Pál 1 frt, Bogdán Antal 25 kr, Vákás Gergely 40 kr, János

Gergely 30 kr, Simon Gergely 10 kr, Szabó Imre 10 kr, Simon János 20 kr, György Jeremiás 20 kr, Horváth Mihály 1 frt, Éltés Elek 1 frt, Lőrincz Imre 50 kr, Lőrincz Vilmos 50 kr, Rozsás János 1 frt, Snaff József 50 kr, Ávéd Kristóf 50 kr, Lukács Márton 1 frt, Jakab Jánót 1 frt, Gáll Elek 20 kr, Both János 20 kr, Székely Károly 40 krt, Portik Lajos 50 kr, Köllő Ignác 50 kr, Domokos Sámuel 20 kr, Nagy Imre 50 kr, Gáll Ignác 1 frt, Lőrincz Lajos 20 kr, Szakács Antal 10 kr, Krisztián Antal 50 kr, Konecs Antal 10 kr, Lukács István 3 frt, Aikler Albert 40 kr, Barthó András 30 kr, Ványolos Lajos 30 kr, Vacsácsi községe 1 frt, Rákos községe 1 frt, Karczfalva községe 1 frt, Dánfalva községe 1 frt, Jenőfalva pénztára 1 frt, Szent Tamás községe 1 frt, Szt-Domokos községe 1 frt, Albert János 15 kr, Szakács Gergely 15 kr, N. N. 30 krt, Murányi Kálmán 1 frt, Schmidt Albert 50 kr, N. N. 10 kr, Keresztes Márton 1 frt, Mihály Gergely 2 frt, Péterfi József 1 frt, Kovács Gergely 10 kr, Antal János 10 krt, Madar községe 1 frt, Becze József egy db császári aranyt bér. ért. 5 frt 18 kr, Csűrös Antal 1 f, Ferenczi Ignác 1 f, Szultán J 40 kr, Székely Baboics Adél 1 forint, Székely Endre 1 forint, Kovács Bálint 1 frt, Butta Áron 1 frt, András Tamás 1 frt, István József 50 kr, Kállo József 50 kr, Ambrus József 50 kr, András Lajos 50 kr, Domokos József 50 kr, Márton András 30 kr, Dávid György 50 kr, Vertán Endre 50 kr, Balázs Lajos 2 frt, György György 50 kr, Császár-orvos 1 frt, Miklósi Ferencz 20 kr, Korpos Ádám 40 kr, Török Antal 1 frt, Fejér Antal 50 kr, Bartalis Mihály 10 kr, Lázár Vertán 50 kr, Bot Antal 20 kr, Lázár Miklós 50 kr, Dániel Kristóf 10 kr, N. N. 20 kr, N. N. 20 kr, N. N. 20 kr, N. N. 20 kr, Urzicsán János 65 kr, Aviam Barku 10 kr, A törzseyi fiatal-ság 1 frt, Pinta Imre 50 kr, Veres József 10 kr, Opel Ferencz 5 kr, Simon Ignác 5 kr, Kirchläger Antal 5 kr, Vaszi János 5 kr, Salati János 5 kr, Vertz Dávid 50, Keresztes János 50 kr, Ficzus Ferencz 20 kr, Azbe Antal 10 kr, Tulit Imre 10 kr, Ficzus Izák 5 kr, Tompos Jánosné 10 kr, Tompos Ferenczné 4 frt, Székely N. 20 kr, Márton Ferenczné 6 kr, Márton Ferencz m. 6 krt, Tompos Lajosné 5 kr, Basa Ignác 5 kr, Kánya Imre 4 kr, Csedő Lajos 4 kr, Csedő István 4 kr, Gáll István 4 kr, Kánya György 4 kr, Brok István 4 kr, Nyirő Dávid 2 kr, Páll Dávid 3 kr, Bors Józsefné 5 kr, Bors János 3 kr, Magyar János 4 krt, Szenyes János 3 kr, Tompos Ferencz 5 kr, András Antal 8 kr, Bors István 4 kr, Tekse Benedek 3 kr, Szóts János György 4 kr, Tekse Ignác 2 kr, Tompos Sándor 8 kr, Tekse István 4 kr, András Alajos 2 krt, Gáll Márton 2 kr, Gáll Jovákim 2 kr, Simon Ince 3 krt, Gáll Balás 2 kr, Gáll András 2 krt, Keresztes Zsigmond 5 krt, Potoszky N. 10 kr, Csátó Ferencz 4 kr, Bákai Gábor 4 krt, Ványalos István 1 frt, János Péter 50 kr, Kovács Gergely 25 kr, Antal Ignác 10 kr, Hagymási András 10 kr, György András 15 krt, Kovács Ferencz 10 krt, György József 4 kr, Anirás György 25 kr, Ferencz Ignác 20 kr, Éltés János 10 kr, Barta Albert 10 kr, Imets Antal 10 kr, Ince György 20 kr, Imets János 10 kr, Kóródi Ferencz 10 kr, Balog Ádám 20 kr, Konec István 1 frt, Lőrincz János 10 kr, Lőrincz Páll 10 kr, Fodor Ince 5 kr, Ince Ferencz 6 kr, Barta János 5 kr, Domokos Bálint 5 kr, Ferencz Páll 5 kr, Mártonfi János 50 kr, Márton József 20 kr, Bardotz István 20 kr, Balló Imre 20 kr, Lázár Kaján 1 frt, Ráduly Ferencz 1 frt, Müll-fay Sándor 1 frt, Baka János 40 kr, Szoboda Jakab 20 kr, Puskás Sándor 20 kr, Basa Mihály 20 kr, Tompos János 4 frt. — N. N. 50 kr.

Még csak brassói polgártársainknak kell köszönetet mondanom, a székely pályadíj-ügy buzgó pártolásáért. Örizzék ők még ezután is hitem a hozánk tartozás élénk öntudatát: képesüljék érdekeiket Háromszékhez! Ez erőt ad nekik kifelé, befelé pedig munkásságra s kitartásra bírálja. Mi rokon-szenvenvel kíséjük az ő önmivelődési nemes törekvéseiket, a miknek áldásos következménye el nem maradhat. Hű üdvözlötünk, testvéri jobb-nyújtás mindnyájuknak!

A mai nap Takarékpénztárba tettem egy most befizetett korábbi 1 frt, ígérettel együtt 354 frtot 22 krt, van tehát ott gyümölcsözőleg elhelyezve együtt 3838 frt 90 kr, ehhez adva a még bé nem fizetett 596 frtot 98 kr, az egész székely pályadíj-alap ma tesz: 4435 frtot 90 kr o. é. az áldozók száma 2468!

Némi késedelmemért találjak mentséget párnapi távollétem, a szent ünnepek és a nagy közléssel járó számos levelezési, rendezési és közleményi előkészületek tekintetéből.

Kolozsvártt június 7-én.

Jakab Elek.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, június 11. 1873.

— II. Sándor orosz cárt király ő Felsége f. é. június 4-éről kelt határozással a 2. számú I. Sándor orosz cárgyalogezred ezredtulajdonosává nevezte ki.

— A kolozsvári polgári lövőtelek építése a Bózsáligeten már annyira haladt, hogy néhány hét

alatt — reméljük — be lesz fejezve a városunk polgárainak áldozatkészségén emelt e szép mű. Férfinak és ifjúnak egyaránt kedves szórakozási helyül kínálkozik ez intézet s jótékony gyakorló iskolájául a fiatalabb nemzedéknek. Minthogy helyiely közel az épület körüli tér gödrös és meredékes, a szükséges fogatokkal rendelkező urak igen jó szolgálatot tennének az ügynek, ha az általuk nem használható szemetet és földet a helyszínére hordatnák s ez által a planirozási munkálatok mielőbb véghezvitelét megkönnyítenék.

— A belvárosi gyermekkert és elemiiskolában e hó 9-én megkezdett beírások örvendése eredményül folynak. Két nap alatt a megállapított létszám fele betöltetett. A részvényesek gyermekei kivül sokan jegyeztettek elő nem részvényesek gyermekei is. Ez okból az igazgatóság ismételve kéri a részvényeseket a számokra biztosított elsőbbségi jog igénybe vételére, mivel a jövő héten a még netán be nem töltött helyek nem részvényesek gyermekei által töltetnek be.

— A polgári iskola érdemes igazgatóját Váradai Károlyt s jóhírű ügyvédünket Váradai Györgyöt az a sulyos csapás érte, hogy atyjok: Kövendi Váradai János, volt hites ügyvéd és városi ayugalmazott ügyész 81 éves korában elhunyt. Temetése közrészvét mellett tegnap délután 4 órakor folyt le. Nyugodjék csendesen!

— A nyomdász-testületnek holnap rendezendő júniálisa élvezetesnek ígérkezik, hiszünk és óhajtuk is, hogy a nemes cél iránti tekintetből nagyszámú közönség vegyen részt a mulatságban, melynek emelésére a rendező bizottmány mindent megtett.

— A „kolozsvári dalkör“ holnap kiindulását, nem mint tervezve volt, a monostori erdőn, hanem a feleki „bükön“ fogja megtartani. Mint halljuk, az ujonnan választott hely közelebb esik a városhoz s utját Felek felé haladva lobogók fogják jelezni.

— A helybeli „növényi életmóddal egybekötött természetes (viz) gyógy-intézet“ már megnyílt.

— Kassa város ev. ref. lelkésze: dr. Ferenczy József elhatározá, hogy a bátyjától Ferenczy István-tól fenmaradt szobrokat szétajándékozza hatóságoknak és intézeteknek, még pedig a Wesselenyi Ferencz és Széchy Mária szobrait az erdélyi múzeumnak.

— Bartakovits Béla egri éresek jótékony célokra s alapítványokra mintegy 100,000 ftot, rokonnainak szintén 100,000 ftot hagyományozott végrendeletileg. Ezen hagyományok kielegitése után még fennmaradó összes vagyonát, mely jelentékeny lesz, az egri érseki megyének templom és iskola szükségletekre hagyta.

— Marosvásárhelyről egy derék fiatal erő kora elhunytának gyászjelentését vettük. Ifj. Dósa Lajos, József-műegyetemi növendék, e hó 3-dikán hosszas szenvedés után jobb létre szenderült. A megboldogult egyike volt legkomolyabb törekvésű ifjaknak s benne nem csak a szerető család, hanem a haza is egy szép reményt veszített el. Béke poraira!

— Az egri főkáptalan általános káptalani helyettesül Léway Sándor nagyprépostot és felszentelt püspököt választotta egyhangulag meg.

— A persa sah, pétervári tudósítások szerint, szerailja hölgyeit visszaküldötte a pálmák hazájába. Az eset a következőképpen történt. A világura ugyanis szigorun megparancsolta, hogy hölgyei szolgánok ezimén közelében szállásoltassanak el. De a minden oroszok birodalmának fővárosában maga a czár is csak kis tejedelmű lakosztály fölött rendelkezén, annak következtében elhatározta, hogy Schiras rózsái a városan kívül egy villába lakjanak. Ők azonban e lakot lakhatatlannak találták, azért az enuchot a legszivrehatóbb panaszokkal küldék a schahhoz. A schah maga elől rendelte a hölgyeket. A moszkvai közönség e baleset miatt csak 1/2 órával később láthatta ő felségét a czári páholyban. A további esemény a három homályában folyt le. A schah ugyanis a szobából visszatérve, néhány megdondolatlan nyilatkozattal tett a ballettról. A hölgyek szintén epedő vgyódást éreztek utána, a kedvencznő plane annyira ment, hogy a színház meglátogatását másnapra követelte. Midőn azonban e napon a schah ismét nejei nélkül jelent meg a színházban s később Dolgorucky hercege estélyére, a serail zendülés nyíltan kitört. A szép nők a schah oly hangon fogadták, melyet az kissé európaiasnak talált s Pétervárról való elutazása előtt néhány órával visszaküldötte őket Persiába. A ministerium, mely erősen ellenzte a nők Európába való hozatalát, határozottan győztes maradt s a nyugoti uralkodók főudvarmestereinek sem kell többé hogy fejüket törjék azon, mi történt az előkelő vendég drága hitvesseivel.

— A „Magyar Polgár“ tegnapi számában valami Bórmánczy nevű kis-kapusi ösmeretlen lángelme, neki esik a „Kelet“ ujdondásának, s két sajtóhibán fennakadva, fitogtatja földrajzi és a dolgok mélyére ható ösmereteit. Elhiszünk, hogy a tisztelt ur jelen volt e korcsmai verekedésnél, s ha bár tévesen Mákó helyett Makó szedetett s a megsértett egyén kis-kapusi lakos is, mindazonáltal megbocsát a tisztelt ur, ha ismétljük, hogy mindkét egyén szabadságolt katona és hogy Vincze András nyilatkozata szerint őt csakugyan Sándor János szurta meg. Egyébaránt a többi felvilágosítást nagyon köszönjük. Kolozsvár 1873. jun. 11. Áluj.

— A közkiállítás látogatók száma a „K. L.“ szerint következő volt május hóban: május 2—30. a kiállítás tér tournamentjeit 232,084 egyén lépte át idény- és igazoló jegyekkel, 22,482 egyén hetes jegyekkel, 6257 tisztí jegyekkel, 31 egyén Lehmann-féle jegyekkel, 602 egyén napi jegyekkel és 223,940 egyén a belépti díj lefizetése mellett, összesen 485,416 egyén. Ezen idő alatt a bevétel volt a tournamenteknél 176,116 frt 50 kr. A jegyek eladása következő eredményre vezetett: a jegyárulók irodában eladtak 276 megnyitási jegyet 25 frtjával, 425 idényjegyet 100 frtjával, 348 idényjegyet 50 frtjával, 3509 heti jegyet 5 frtjával 9 havi jegyet 6 frtjával 94 havi jegyet 3 frtjával, 22 napi jegyet 1 frtjával, 14 50 kros napi jegyet. A postahivataloknál eladtak: 150 heti jegyet 5 frtjával, 19 napi jegyet 1 frtjával, 522 napi jegyet 50 krjával. A jegyárulók iroda és postahivatalokban eladott különféle jegyekből nyert összes bevétel 88,315 frt.

— Japáni ebéd. A japáni követ: Sanó ur a napokban egy ebédet adott a kiállítási igazgatóság tagjainak, melyen b. Calice, dr. Wagner és a japáni biztosság három tagja is részt vett. Ebéd után felállt a követ s japáni nyelven egy hosszú beszédet tartott, melyet Seebold követési titkár tolmácsolt német nyelven. — Sano ur legelsőbbben is báró Calice-nak mondott köszönetet, a ki a japáni kormányának utasításokat és felvilágosítást adott a világiállításra nézve, s a ki azon nehézségeket, melyekkel a kormányának küzdenie kellett — segített legyőzni. Japán is tud ugyan olyasmit kiállítani, a mi Európa előtt szokatlan, — azonban igazán csak akkor fog előrehaladni, ha az európai civilizációt elfogadja. Elismeréssel szolt továbbá báró Schwarzerl és másokról, kik a japáni kormányt kiállítási munkálataiban támogatták; végre a császár és király éljenzésével zárta be beszédjét.

— Az orosz vendégek, Wladimir nagyhercege kivételével, szombat délután hagyták el hét napi tartzkodás után a fővárost, a honnan Simbach és Münchenen keresztül Stuttgartba utaztak. Kezdetben a megállapodás az volt, hogy az orosz czár kíséretével együtt délután 5 órakor utazik el a penzingeri indóházból, a bécsi nyugati pályaudvarból pedig csak a nagyh trónörökös és Wladimir nagyhercegnek egy negyed órával korábban elindulni, s a czár Penzingerben fog a vonatra várni. Időközben azonban a terv, a nélkül, hogy a vasutizgatóság előzetesen értesítettet volna, megváltoztatott, s valamennyi magas vendég Penzingerbe ment, onnan az orosz czárral elindulandó. Penzingerben már 4 órakor gyülekeztek a vendégek. Elsők voltak az orosz világiállítás biztosság tagjai, kik fehér és vörös virágokból álló, fehér, kék- és vörös szalagokkal ékített bokrétaht hoztak magukkal. Ezután jöttek a kíséret egyes tagjai, a külügyminister, főhercegek és hercegek, grófok, a követési személyzet, s magas katonai egyéniségek. Kevéssel 5 óra előtt megérkezett Gortsakoff titkárával együtt. Bellegarde és Grünne közvetlenül a királyné kocsija előtt érkeztek. Ő Felsége a királyné fehér ruhát viselt fekete csipkékkel, fehér köpenyét prémmel s lilaszín szalagokkal ékített kalapot. A nagyhercegnő tenger-zöld ruhát, fehér himzett köpenyét s barna szalagokkal ékített kalapot viselt, s a királyné jobbán foglalt helyet a kocsiiban. Utánuk jött a két uralkodó; a király orosz, a czár osztrák magyar ezredesi egyenruhában. Midőn a felségek a peronra léptek, a zenekar az orosz néphymnuszt játszotta; rövid időre megérkezett a vonat. A czár kétszervszívélyesen megölelte a királyt, a királynénak kezét csókolta, a főhercegnőnek és főhercegeknek jobbát nyújtotta, Andrássyt és Auersperget üdvözölte, a kocsiába szállt. Mig ez történt, addig a király a trónörökösstől és nejétől vett bucsut; az előbbi megcsókolta, az utóbbinak kezét csókolta. A nagyhercegnő a váróterembe ment, s itt bucsuzott el a királynétól és a főhercegnőtől. Az asszonyok megölelték és megcsókolták egymást. Midőn a vonat elindult, ő Felsége a királynővel Schönbrunna tért vissza. A kocsi elvonulása a pályaudvar elől egy órát vett igénybe.

— Pusztaszer. 1889-ben ünnepli a magyar nemzet drága hazája alapításának ezredéves ünnepét. Pusztaszer a hely, melyen őseink a vészszereződést megpecsételték, melyen az első magyar törvényt alkották. A „Kecskemét“ című lap megemlékezően a honalapítás ezredik évfordulójáról, Pusztaszer mai helyi és birtokviszonyait a következőleg ismerteti: A Csongrádmegyébe kebelezett Szer mai elnevezés szerint Pusztaszer, északról Péteri kertészközséggel határos; kelet felé az árnyas pusztaszer felől a Tiszának a Kis-Tisza nevezetű szakadéka dől, a Tisza balpartján fekvő Mindszent község irányában: délről Szeged város határa és Dózs pusztaszer, délnyugatról Kistelek község határa és Csönögőle pusztaszer, nyugatról ismét Péteri község határa körüli. Jelenleg 4 birtoktestet képez: Felső-Pusztaszer, Alsó-Pusztaszer, Kis-Pusztaszer és Pusztaszeri rétség nevezetű, összesen 25 ezer holdnyi területen, melyből 1827 ben kelt Kecskemét város és Pallavicini örgről között létesült szerződés alapján 1828-ban végrehajtott fölmérés szerint 6540 (ezerkétszáz negyszögöles) hold vagyis Felső-Pusztaszer mai nap is Kecskemét szab. kir. város birtokában van s a város anyahatárától Páka-Pusztaszer, Félégháza és Péteri határai által elválasztva a váostól délkeleti irányba mintegy 7 mérföldnyi táv

volságra fekszik és kecskeméti lakóok által a pusztaszeri közvetlen felügyelete alatt felében legelőből, felében jól művelt tanyaföldekből bérletileg használtatik. A többi rész jelenben Pallavicini Ede örgr. birtokában s igen gondos gazdasági kezelés alatt van. A Pallavicini család több ízben adott kifejezést a kecskeméti rész, vagyis a kecskemét szegedi vasutvonalhoz közelebb, Péteri és Kistelek között elnyúló Felső-Pusztaszer megvétele iránti hajlamainak; de dicséretére legyen mondva a volt és mostani városhatóságoknak: e gazdasági és történeti kincs eladása Kecskemét egyetlen igaz polgárának sem jutott még eszébe. Ne is jusszon soha de soha! Kell, hogy a legdrágább, a legnemesebb kegyeletnek fogva, ily tőzsgyökeres magyar város legyen Pusztaszer ura, művelője, szepítője s egykoron az anyaváros népességi fölségéből önálló községgé alapítója, hadd viruljon Pusztaszer magyar kezek alatt, s hadd legyen, hadd emelkedjék az anyaváros szerető gondjai alatt a dicső honfoglalás ezredéves évfordulati ünnepélyén 1889-ben önálló magyar községgé, mint volt a szentmonostori apátság felállítását után 1000 től 1242-ig, illetőleg 1536-ig vagyis Szt. István királytól a tatárjárásig, illetőleg a török vészig. Szer földje, talaja, a tiszta róna tájak jellegével bir — áldott, bokr erdős, termő homok, kalászdus őstelevény, buja legelő, itt-ott vadban dúsz vízekkel és nádasokkal, tavakkal átszelve; a déli-bábos, kalászos, gulya és ménestől legelt róna felett ott lebeg Szer hafárain belől a 4—7 öl magas, 20—30 öles átmérésű: kerek, ősi két halom, a közöndat és történet-búváraink szerint, a honfoglaló magyar vezérek: Árpád, Előd (Lebed), Kond, Ond, Tas, Huba, Tuhtum vezéri halmai, melyek egyikét az alföldi nép hite közöndomása alapján Kecskemét város képrésele 1861-ben hivatalosan Árpád halmának nevével nevezte el.

KÖZGAZDASÁG

Kimutatás

a deési takarékpénztár 1873. május havi üzletforgalmáról.

Bevétel:

Betétek 170 tétel mellett 8489 frt 43 kr, befizetett kamatok 1055 frt 65 kr, visszafizetett váltók 45990 frt — kr, különféle díjak 544 frt 30 kr, betéti könyvdíjak 5 frt 40 ks, megtérített kezelési költségek 68 frt 19 kr, visszafizetett előlegek 635 frt — kr, vissza számlált váltók 8200 frt — kr, állam illeték 60 kr.

Összesen 64988 frt 57 kr.

Pénztári maradék ápril. 30 4127 frt 29 kr.

Egész összeg 69115 frt 86.

Kiadás.

Betét visz. fizetésre 61 félnek 708, frt, 57 kr, leszámított váltókra 50,400 frt, tisztí fizetésre 81 frt, 66 kr, betét folyó kamatra 10 frt, 16 kr, kezelési költségre 83 frt, 49 kr, előlegekre 600 forint, viszleszámított váltókra 7460 frt, viszleszámított váltók kamataijaira 203 frt, 46 kr, 1871-ik évi kamat s osztalékra 4 frt, 32 kr, felszerelésre 8 frt, napi-biztosi tisztelet díjra 172 frt, állam illetékre 60 kr. Összesen 66,108 frt, 16 kr. Pénztári maradék május 31-én 3007 frt 70 k. Egész összeg 69,115 frt 86 kr. Déiesen, 1873. május 31-én.

— A nagy-nyedi piac árai június 5-ikéről ausztr. mérő tisztabuza 6 ft — kr. rozs 4 ft 20 kr. elegenduza 5 ft 30 kr. zab 1 frt 98 kr, Széna 2 ft. 40 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszu 12 frt. — kr. Marhahus fontja 20 kr. Konyhaliszt 13 kr. Borsó mérője 20. encse 24, paszuly 14 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Jnnius 11-én 5% Metalliques 100 frt. 67.50 Kamat — —. 5% Nemzeti kölcsön 72.40 frt. 1860. Kölcsön 99. —. Bankrészvény 966. Hitteltézet részvények 271. London 110.50 ft. st. 111. — Ezüst 111. —. Cs. kir. arany —. Napoleonor 879 —

Urbéri kötvények: Magyarországi 75. —. Temesi 73.50 Erdélyi 73.50. Horvátországi —

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Pesten június 11. d. e. 11 ó. 30 p.

Érkezett június 11. d. e. 11 ó. 30 p.

Ma a képviselőház ülést tart. A Katastertörvényjavaslat ügyében küldött bizottság tegnap kezdte meg működését. Javaslatot általános-ságban az ellenkezés nevében Tisza is elfogadta. Azután a javaslat három első pontja a részletes vitánál is elfogadtatott.

A Deronte a tőzsdén ismét ropant nagy, mit egyik előkelő bécsi bank bukása idézett elő.

Az ujonnan választott spanyol kormány már ismét megbukott.

Felelős szerkesztő: Szász Béla

Rumburgi hollandi creasz

(144) **al le allított árjegyzék** (7-*)

DUHA KRISTÓF

első
FEHÉRNEMŰ GYÁRI FŐRÁKTÁRÁNAK
Kolozsavárt, bel-középutca 457. sz. a.

Fehér ingek.

Varrott elővel	1 ft 40, 1 ft 70, 2 ft.
Legfinomabb elővel	2 ft, 2 ft 20, 2 ft 60, 2 ft 80, 3 ft 20.
Sima	2 ft 50, 2 ft 80 kr.
Traver (keresztelő)	2 ft 20, 2 ft 60, 3 ft.
Fantaisie	3 ft 60, 4 ft.

Színes.

Legfinomabb francia szövethől	2 ft. 2 ft 40.
Oxford 2 gallérral	3 ft 20 kr.
Gyapjú ingek	2 ft, 2 ft 50, 3 ft 80, 4 ft 40, 5 ft 50, 5 ft 55.
" nadrágok	2 ft 50, 3 ft, 3 ft 50.

Férfi nadrágok

Gyapott kelme	1 ft 20, 1 ft 40, 1 ft 60 kr.
Bécsiházi len	1 ft 40 kr.
Rumburgi	1 ft 80, 2 ft, 2 ft 20.

Gallérok, kézelők, nyakkendők, inggombok, ingelők és zsebkendők nagy választékban és feltűnő jutányos áron.

Női ingek.

Schifon sima	1 ft 20, 1 ft 50.
Varrott	2 ft, 2 ft 40.
Stikkolt	2 ft 50, 3 ft.
Len	2 ft 50, 3 ft, 4 ft, 5 ft, 6 ft.

Női rekli.

Sima	1 ft 40, 1 ft 70, 2 ft.
Varrott	2 ft 20, 2 ft 40, 3 ft.
Stikkolt	3 ft, 3 ft 50, 4 ft, 5 ft, 6 ft 50.

Női nadrág.

Sima	1 ft 20, 1 ft 40, 1 ft 70.
Stikkolt	1 ft 80, 2 ft, 2 ft 60.

Felvállalok mindennemű fehéreneműek varratását legolcsóbb árban; vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

Aláíratos tisztelettel
DUHA KRISTÓF,
fehérenemű gyáros.

Egyszerű és kettős könyvvitel.

(250) (2-3)

Tisztelettel előírott ezennel értesitem a helybeli t. cz. kereskedelmi és tanodai ifjúságot, hogy a mai naptól kezdve, a **szépirásban**, az **ütem-mód** szerint, az egyszerű és kettős könyvvitelben, úgy magyar mint német nyelven, a kereskedelmi és gyakorlati számtanban, különösen a minden üzlet embernek oly mulhatatlán szükséges áruárvetés- (Waarencalculation) váltószabályban, helyesírás és német nyelven oktatást fogok adni.

Az oktatás házánál vagy bármelyik tőrténhetik, egyeseknek vagy többeknek egyszerre.

A csoportok állhatnak 4, 6 és 8 személyből, tekintettel a külön külön csoportoknál résztvevők egyforma foglalkozására.

Az előadás kezdetét veheti reggeli 5 órától esti 10 óráig a résztvevni kívánók idejüket alkalmazhatása szerint.

Egyes tantárgyakat, kívánságra külön is tanítok.

A szépirást külön oktatva legfeljebb 30 óra alatt a legteljesebben begyakorlom.

A fentírt tantárgyakat számos év alatt szerzett gyakorlatom és tapasztalásom után, alaposan a lehető legrövidebb idő alatt s jutányosan tanítandom.

Kolozsavárt, 1873. június 6-kán

HOLLOSSY BÉLA,
gyakorló könyvvezető és n. becskeréki ker. vasárnapi iskola volt főtanára.

Bővebben értesülhetni Sallai István ur fűszerkereskedésében. Kishidutca.

Okítás magyar és német nyelven

Ugyan csak
Stein János kereskedésében
kapható:

Magyar öngyűvéd

vagyis elméleti és gyakorlati tanácsadó és útmutató a polgári életben leginkább előforduló jogügyletek elintézésére, továbbá az államfő, az államkormány, s a közigazgatási és bírói hatóságoknál ügyvédi segély nélkül benyújtható mindennemű folyamodványok, kérvények, panaszok, felebbezések, valamint a jogügyleteket tárgyzó magánokiratok és beadványok fogalmazására és szerkesztésére vonatkozólag több százra menő magyar és német szövegi iromány-példával ellátva. Minden osztálybeli honpolgárok használatára. Irta **TÓTH LAJOS** köz- és váltóügyvéd, Pestmegye volt tiszti főügyésze.

Harminckét, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett újabb és legújabb hazai törvények alapján kiegészített és jelentékenyen bővített kiadás. Ára 2 ft 40 kr.

Stein János
könyv- és zenemű kereskedésében Kolozsavárt kaphatók
a most leginkább kedvelt tánczdarabok:

Sárga uborka, zöld a levele. Tegnap előtt esőtörtökön. Be szomoru ez az élet én nékem. Csárdás, szerző Szentirmay Elemér. (Németh J.) Ára 60 kr.	Walzer des Kaiserin von C. M. Ziehrer Ára 80 kr.
Ejnye, ejnye azt a betyár...!!! Csárdás, szerző Tisza Aladár. Ára 60 kr.	Beh szomoru ez az élet énnekem! Csárdás, szerző Tisza Aladár. Ára 60 kr.
Tarna vize lassan folyik medrében! Csárdás, szerző Tisza Aladár. Ára 60 kr.	Besenyői lakodalmas, csárdás. Szerző Tisza Aladár. Ára 60 kr.
Befűtta az utcát a hó! Csárdás, szerző Tisza Aladár. Ára 60 kr.	Kerekcs安德ás csárdás. Szerző Tisza Aladár. Ára 60 kr.
Auf den Fluren. Polka Mazur. Ára 50 kr.	Volt nekem egy daruszörű paripám Jaj be szennyes az a maga kendője. Ez a kis lány azt hiszi. Az a kis lány jaj be cifra; here tyú, tyú, tyú! Csárdás, szerző Tisza Aladár. Ára 60 kr.
Lazzi Polka. Ára 50 kr.	Wiener Feuerwehr Polka (Tűzoltó polka.) Szerző Ph. Fahrbach sen Ára 30 kr.
Tepp, tipp. Polka Mazur. Ára 60 kr.	Tündér Ilona. Polka Mazur, szerző Farkas Miska. Ára 50 kr.
Mind a három az ifjabb Fahrbach Fileptől.	Rothe, rothe, rothe. Polka française. Szerző Rozenzweig W. Ára 50 kr.
Giardinetto. Polka française. Ára 50 kr.	Lach-Polka (Schnell) szerző A. Seifert. Ára 50 kr.
Amoretten. Polka française. Ára 50 kr.	Fekete Domino, francia négyes. Irta Ellenbogen Adolf. Ára 60 kr.
Ganymed. Polka française. Ára 50 kr.	Fantasia Quadrille (fr. négyes) von J. Kaulich. Ára 54 kr.
Mind Reinprecht Alajostól.	Les brigands Quadrille, von Ed. Strauss. Ára 54 kr.
Auf freiem Fusse. Polka von Johann Strauss. Ára 54 kr.	Erinnerung an Josef Strauss. Walzer. Von Ph. Fahrbach jr. Ára 80 kr.
Trebizende quadrille. (Francia négyes) von J. Kaulich. Ára 54 kr.	Kinderball-Tänze. Walzer von Ph. Fahrbach jr. Ára 80 kr.
Gigerl-Gogerl Quadrille. von Jos. Schindler. Ára 60 kr.	Strauss Eduard, kedvelt keringői (Walzer.) Lilienkränze. Ára 80 kr.
Trapezunt-Quadrille. von Eduard Strauss. Ára 54 kr.	Deutsche Herzen. Ára 80 kr.
Godfrey, kedvelt keringői (Walzer.) La bouquetière. Ára 90 kr.	Academische Bürger. Ára 80 kr.
Murska-Valse. Ára 90 kr.	Ehret die Frauen. Ára 80 kr.
La reine des roses Ára 90 kr.	Ball-Promessen. Ára 80 kr.
La Francée. Ára 90 kr.	Myrthen-Strausschen. Ára 80 kr.
Princesse Louise. Ára 1 ft 23 kr.	Walzer-Bouquet, von Johann Strauss. Ára 80 kr.
Songes d'amour. Ára 1 ft 23 kr.	
Les gardes de la reine. Ára 1 ft.	
Tausend und eine Nacht Walzer. Von Johann Strauss. Ára 80 kr.	

(252) (3-3)

Árlejési hirdetmény.

A nagyméltósága m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium folyó évi május-hó 24-ről 4024. szám alatt kelt rendeletével a héjjasfalva csik gyimesi államut 27% —28% mértékű szakaszán, Sz. Udvarhely és Feenyéd közt, négy darab bálalapu és tölgysfa felszerkezeti áttervezéssel engedélyezve, az építési munka biztosítására folyó évi június-hó 20-kán **delelőtti 9 óráig kezdve** szabályszerű nyilvános árlejtés fog tartatni, a sz. udvarhelyi m. kir. mérnöki hivatal irodájában.

A négy darab — ugyanazon terv és előírás szerint fölépítendő — áttervezéssel engedélyezett van összesen **1991** mint kikiáltási ár fog alapul véteni.

Vállalkozni kívánók kértnek 5% bálnapénzzel ellátva, a fenn megjelölt helyen és időben megjelenni, hol addig is az alapul szolgáló okmányok a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők.

Szabályszerűen készített s megfelelő bálnapénzzel fölszerelt írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatnak a szóbeli árlejtés megkezdése előtt.

Sz. Udvarhelyt, 1873. június hó 4 én.

A m. k. mérnöki hivataltól.

(256) (1-1)

A legőszintébb hála bizonyítványát
adom mennyiségű tanár

ORLICÉ R.

unak Berlinben, Wilhelmstrasse, 5, valóban kitűnő és tudományosan kidolgozott utasításait, a melyek alapján már a 3 dik buzásban

egy tetemes ternót

nyeltem. Ezer köszönet az általános tisztelt férfinék! Forduljon mindenki bizalmasan hozzá, a ki

azonnal és ingyen

megküldi legújabb nyelvi tanulmányait s kérdésekre megfelel.

Eger.

TEUTSCH,
es. kir. hadnagy.

(253) (2-*)

ÁSVÁNYOS GYÓGY-VIZEK

CSIKY IMRE

fűszer-kereskedésében Kolozsavárt,
folytonosan kaphatók a legolcsóbban a legtöbbféle bel- és külföldi friss-töltésű természetes ásványvizek, s a meg nem levők kívánságra rögtön megrendelhetők.

Továbbá kaphatók mindenféle színű s elismert jóságú **olajba tört és vízfestékek**, mikből raktárom a legnagyobb mennyiséggel levén ellátva: a legolcsóbban számíthatom.

Videki megrendelések az e célra készült edényekben bármily nagy mennyiségben kívánságra azonnal teljesítenek. A legnagyobb mennyiségű **kocsi-, bőr- és butorlack**. Figyelemre méltó **bőrzsirlack, nyeregszerszámok, kocsi-fedelek** és mindenféle **bőrtárgyak** kijavítására igen ajánlható, mivel a bőrt egész **lágyan tartja, megfényesíti és vízhatlanná** is teszi.

Árjegyzékkel, ugyiszintén **utasítással** kívánságra bárkinek is díj nélkül szívesen szolgál tisztelettel:

CSIKY IMRE
fűszer-, festék és anyagkereskedő Kolozsavárt.

Borszék-fürdő jelen 1873-dik évi idénye
megnyittatik június 15-én és tart szeptember 15-kéig.

Mely idény tartamra a több mint **200** szobákkal rendelkező magán lakoknál, valamint a jó és aránylag jutányos árban szabályozott **vendéglőkben** nyerhető kényelem és ellátás kiszolgáltatásáról, — s az idényt látogatók itteni tartózkodásának a legújabbban is tett helyi szépítések s intézkedések által lehetőleg élvezetessé tételéről — gondoskodva van.

Borszék gyógyvizei nem szorultak dicsőítő szavakra, száz és száz irodalmi ismertetések, tudományos közlések és szakkönyvek hirdetik érdemeit; s közel és messze távolban az itt egésségüket vizszanyert egész emberi nemzedékek hálás áldása nyugszik azokon; — legközelebb pedig a vegyészektől egyik **európai** tekintélye, hazai nagy nevű tudósunk **Than K.** kir. tanár által ez idétt véghezvitt **új vegyelemzések**, s a jelen bécsivilágkiállítás nagy közönsége, fejedelmi vendégei, s a fens. királyi ház méltányoló elismerése, s a közvélemény adtak azok régi dicsőségéhez a legújabb és legszebb bizonyítványt.

Ennyi és ily tényleges tekintélyek mellett felesleges itt a gyógyvizek hatályait illető minden hangsúlyozás, s utasítva a bővebb értesítést kívánó közönséget **dr. Cseh Károly** legújabban szerkesztett, s magyar, német, francia, angol és román nyelven kiadott **„Borszék-gyógyászati és nemzetgazdasági szempontból”** című művére, (Pest szervitater 5 sz.) csupán tájékoztatásul meg kell említenünk, miszerint Borszéknek újonnan elemezett őt s a jelen évi tavaszon felfedezett **ujerdeivel hatra szaporult gyógy ivókútjai; a meleg és zuhanyfürdőkön kívül őt—9 2°—11 2°—C hőmérsékkel váltakozó hideg borvíz gyógyfürdői**, az idényre több legújabbban tett célszerű intézkedések, s új építkezések által tettekké diszesebbeké s még alkalmasabbakká. E források mint a gyomor és bél csatorna, a húgy és nemző szervek és léleközőszervek bajaiban, a vér és nemesnedvek vesztéséből eredett gyengeségben, s ennek minden nemeiben és okozataiban, aranyérben, a húgy készítő és kivezető szervek s vesebántalmaiban, hólyaghurut, epe és húgy-kőkorban; idült hörgőhurutban, kezdődő tüdővészben, emésztési bajokban, takár és fejfájásban, méhvérszében, s egyéb női bajokban; — az ideg kórok minden nemeiben, méhszerv rásztkór, angol és görvélykórban, idegfejfájás (migrain), szédülés, bél-fájás, mell- és gyomorgörcsben s a göröcsök minden nemeiben; a csú- és köszvény különféle alakjaiban, máj- és lép bajokban sat. kitűnő s legtöbbrészt biztos sikerrel használt gyógyvizek: a szenvedők rendelkezésére állnak.

E gyógyforrások gyógyhatályát emelik: Borszék minden más hidegfürdők felett legenyhébb éghajlata s hasonlíthatatlanul legegészségesebb, legeltetőbb, s a gyönyörű fenyves erdők üdítő balszam-illatával áradó légköre; leirhatlan szépségekkel gazdag tájkörnyezete, a jókarban levő úttakkal, ülhelyekkel sat. ellátott erdei sétányai, nagyszerű kirándulási pontjai; melyek a szorakozás legélvezetesebb, lélekemelőbb és üdítőbb nemét szolgáltatják.

Ezek mellett a szellemi és társas élvezet általi szorakozás nyerhetőségéről is gondoskodva van: a kaszinó épület-termeiben külön **kaszinó igazgatóság** alatt álló olvasókönyvtár, zongora, több kül- és belföldi lapok, tekeasztal, társalgó és tánczterem használatának szabályozott rend mellett leendő élvezetében; valamint az Erzsébet sétányon a főkút felett naponta kétszer tartandó **zene** közmulattatásra szolgál.

Van Borszéken rendes **postaállomás**, mely az idény alatt **mindennap** közlekedik, van az idény alatt **távirda hivatal**, **gyógyszertár**, **fürdőorvos**, s a rend fentartására **fürdőbiztos**; állandóan pedig **mérnöki** és **gazdatiszti hivatal**; kiknél az illető körülményekben kiki kellő utasítást és eligazodást nyerhet.

A fürdő igazg. Bizotmány.
Nyomtatott Stein János m. k. egyetemi nyomdász betűivel Kolozsavárt.